

Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin häirintää

Hakija

Oy Peuramaa Golf Hjortlandet Golf Ab

Asia

Lupahakemus valkoposkihanhien (*Branta leucopsis*) karkottamiseen golfkentän alueilta koirilla, aktiivisella ihmistoiminnalla ja paukkupanoksilla Kirkkonummella.

Hakemus

Peuramaa Golf hakee lupaa karkottaa valkoposkihanhia Porkkalan kentän väyliltä 5–16 ja 18, Vanha Peura -väyliltä 6–15 ja 18, sekä Par 3 -kentältä, harjoitusalueilta ja rangelta. Hakija on toimittanut hakemuksen liitteenä kartan haetuista lupa-alueista. Tarkoitus häätää hanhet pois golfkentän alueelta apuna käyttäen toimintaan soveltuvia koiria, aktiivisella ihmistoiminnalla ja mikäli tarve vaatii, niin paukkupanoksilla. Hanhet eivät pesi karkotusalueella, vaan levähtävät siellä keväällä maaliskuussa ja syksyisin elokuusta eteenpäin. Satunnaisia yksilöitä on myös kesäaikana.

Hanhimäärä tällä hetkellä golfkentällä on todella runsas. Puhutaan useista tuhansista hanhista. Niiden levittämät jätökset kulkeutuvat työntekijöiden, työkoneiden, pelaajien ja pelaajien käyttämien kärryjen mukana todella laajalle alueelle. Lisäksi hanhet käyttäytyvät uhkaavasti pelaajia ja henkilökuntaa kohtaan; hyökkäilevät päälle. Monet lasten kanssa pelaavat vanhemmat ovat antaneet palautetta siitä, etteivät uskalla enää tuoda lapsiaan pelaamaan, koska pelkäävät hanhien käyvän lasten kimppuun. Peuramaalla pelataan vuodessa lähemmäksi 70 000 kierrosta, joten pelaajamäärä on todella suuri.

Poikkeuslupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi, koska hanhet ulostavat kentälle suuria määriä ja hyökkäilevät ihmisiä kohti. Lupaa haetaan ajalle 15.8.2019-31.12.2022. Pahimpana aikana ulosteita on neliömetrin alueella 15–20 kappaletta. Suurimmat ulostemäärät ovat greeneillä ja väylillä.

Hanhet aiheuttavat lisätyötä henkilökunnalle, koska jätökset on poistettava etenkin greeneiltä aina ennen leikkuutta. Leikkuut suoritetaan päivittäin ja yhden greenin puhdistukseen menee 15–20 min. Ulostetta on poistettu myös käsin. Peuramaalla on kentillä 45 kpl greeniä ja lisäksi harjoitusgreenejä 3 kpl. Työntekijät joutuvat myös pütsäämään kärryt, hoitokaluston ja golfautot päivittäin, koska ne ovat kaikki täynnä hanhen ulostetta. Siivousta ei voida enää tehostaa, koska se vaatisi 3–4 uutta työntekijää, eli kymmentuhansien lisäkuluja palkkamenoihin.

Koska hanhet oleskelevat golfkentällä ei pystytä mitenkään ehkäisemään sitä, etteikö golfpallot osuisi hanhiin. Yhtään kuollutta hanhea ei vielä ole kentältä löytynyt, mutta pahasti loukkaantuneita on ollut useita

Hanhia on pyritty karkottamaan passiivisilla karkotteilla (haukkaleijat ym.) ja häätämällä ihmisten ja koirien avulla. Mikäli hanhet poistuvat, ne palaavat noin 10–15 minuutin kuluttua. Karkotusta on tehty useita kertoja päivässä.

Äänipelotteita käytettäisiin keväällä, kun ensimmäiset hanhet saapuvat, ja niiden saapuminen kentän alueella pyrittäisiin ehkäisemään heti alkuun. Tällä tavalla äänipelotteiden käyttö pyrittäisiin pitämään mahdollisimman pienenä ja lyhytaikaisena. Kentän ulkopuolisilla alueilla tapahtuu metsästystä ja tällä ei ole ollut vaikutusta pesinnälle eikä levähtämiselle.

Hakemusalueen kaakkoispuolella on Saltfjärdenin luonnonsuojelualue, joka on osa Saltfjärdenin-Tavastfjärdenin lintuvedet -Natura 2000-aluetta (FI0100025). Golfkentän ja suojelualueen välillä on noin 75 metriä leveä maakaistale. Saltfjärdenin-Tavastfjärdenin lintuvedet on lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue (SPA-alue). Metsästys on siellä kielletty Valtioneuvoston asetuksella Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (332/2021). Hakijalta on pyydetty Natura-arviota paukkupanosten vaikutuksista viereiseen Natura-alueeseen 26.2.2020 ja 16.6.2023, mutta tarkempaa perusteltua arviota ei ole tehty. Hakija arvioi että, lyhytaikainen pauke ei häiritsisi alueella levähtäviä lintuja, eikä lähialueilla tapahtuvalla metsästyksellä ole ollut vaikutusta alueen lintuihin.

Lausunnot

Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan Saltfjärden on yksi parhaista muutonaikaisista levähdysalueista Uudellamaalla. Sitä ympäröivät pellot ovat myös osa tätä kokonaisuutta, joka kerää syksyllä mm. merkittäviä määriä kurkia, hanhia (valkoposki- ja merihanhi) sekä hyvin myös sorsalintuja. Uudenmaan ELY-keskus ei siis soisi, että lintuja häiritäisiin ampumalla ainakaan aivan suojelualueen tuntumassa.

Määräykset, joita hakemus koskee

Valkoposkihanhi on luonnonsuojelulain (1096/1996) 38 §:n nojalla rauhoitettu ja Euroopan unionin lintudirektiivin (2009/147/EY) artiklassa 1 tarkoitettu lintulaji. Luonnonsuojelulain 39 § kieltää rahoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Luonnonsuojelulain 65 § säätää Natura-alueeseen liittyvien vaikutusten arvioinnin tarpeesta.

Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista lintudirektiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla. Em. artiklan mukaan kielloista voidaan poiketa, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myönnä hakijalle lupaa valkoposkihanhiin karkotukseen ampumalla paukkupanoksilla.

Perustelut

Karkottaminen paukkupanoksin ampumalla

ELY-keskus ei myönnä hakijalle lupaa karkottaa valkoposkihanhia ampumalla paukkupanoksilla tai käyttämällä muita kovaäänisiä karkotusmenetelmiä. Välittömästi golfkentän kaakkoispuolella on Saltfjärdenin luonnonsuojelualue, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon, ja on Uudenmaan parhaita muutonaikaisia levähdysalueita. Hakija ei ole kahdesta pyynnöstä huolimatta toimittanut asiapohjaista perusteltua arviota

kovaäänisten karkotusmenetelmien vaikutuksista Natura-alueelle. Lähtökohtaisesti Natura-alueeseen kohdentuvat vaikutukset tulee aina asiaperusteisesti arvioida, ts. vähintään täytyy perustella asiapohjaisella kuvauksella, miksi varsinaista luonnonsuojelulain 65 § mukaista arviointia ei tarvita. Hakijan mukaan golfkentän ja suojelun alueen ympäristössä tapahtuva metsästys ei ole vaikuttanut Natura-alueen linnustoarvoihin, mutta tälle väitteelle ei ole annettu mitään perusteita. Hakijan kuvaus ei myöskään selvennä tai kuvaa, miten kevätmuuton ja pesinnän aikainen kovaääninen karkottaminen voi Natura-alueen linnustoon vaikuttaa. Lähtökohtaisesti asianmukaisessa arvioinnissa tulisi ottaa huomioon metsästyksen ja paukkupatruunoilla ampumisen yhteisvaikutukset. Hakemuksen perusteella Natura-alueeseen aiheutuvaa merkittävästi heikentävää vaikutusta ei voi sulkea pois.

Muut karkotuskeinot, lupatarpeen arvio

Hakija haki lupaa myös valkoposkihanhien karkottamiseen koirien avulla sekä aktiivisella ihmistoiminnalla. Luonnonsuojelulaissa rauhoitettujen lajien tahallinen häiritseminen on kiellettyä erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. ELY-keskus arvioi lupatarpeen tapauskohtaisesti.

Valkoposkihanhet eivät pesi Peuramaa Golfin alueella, joten niiden ohjaamista pois alueelta ei katsota pesinnän häiritsemiseksi, vaikka sitä tehtäisiin pesimäajalla. Hanhet levähtävät ja ruokailevat golfkentän alueella. Koska golfkentän vieressä on sekä huomattavan arvokas suojeltu levähdysalue, että runsaasti peltoja, joilla linnut myös levähtävät ja ruokailevat, Peuramaan golfkenttää ei voida pitää valkoposkihanhille erityisen tärkeänä. Siksi valkoposkihanhia voidaan näiltä alueilta ohjata rauhallisesti pois ilman poikkeuslupaa.

Ohjaamisen tulee olla suunniteltua ja rauhallista, jolloin valkoposkihanhia ei häiritä tai stressata. Mikäli valkoposkihanhien ohjaamista tehdään koiran kanssa, tulee myös tämä toteuttaa suunnitellusti ja rauhallisesti eli koiraa ei saa päästää jahtaamaan hanhia. Mikäli parvessa on poikasia, karkotusta tehtäessä on huomioitava, etteivät poikaset joudu erilleen emoistaan. Karkotustoimia tekevien suositellaan käyttävän heijastinliivejä tai muita huomiovaatteita. Tämän on havaittu lisäävän karkotustoimien tehokkuutta, sillä hanhet oppivat nopeasti väistämään heijastinliivejä pitäviä ihmisiä. Pesimäajan ulkopuolella (1.8.–31.3.) ohjaamiseen voidaan käyttää myös dronea, jos parvessa ei ole nuoria lentokyvottomia yksilöitä.

Valkoposkihanhien ohjaamisessa tulee käyttää ensisijaisesti ns. passiivisia keinoja, kuten aitoja, leijoja, peloteviirejä, heliumpalloja, ilmalla täyttyviä ”scary maneja” jne. Passiivisten pelotteiden tehoa valkoposkihanhien karkottamisessa voidaan parantaa vaihtelemalla karkotuksessa käytettäviä menetelmiä ja pelotteiden paikkoja usein.

Valkoposkihanhia ohjattaessa on huomioitava, ettei toiminnalla saa häiritä muiden lajien pesintää.

Mikäli tilanne olennaisesti muuttuu, ELY-keskus arvioi tarvittaessa lupatarpeen uudelleen.

Mikäli edellä esitellyillä rauhallisilla ja passiivisilla ohjauskeinoilla ei onnistuta riittävästi karkottamaan valkoposkihanhia, on voimakkaampia toimenpiteitä (esim. dronet pesimäkaudella) varten haettava poikkeuslupa. Poikkeuslupa-asiaa käsiteltäessä arvioidaan, onko luvan myöntämiselle muuta tyydyttävää vaihtoehtoa, jolloin ensisijaisesti on käytettävä keinoja, jotka eivät edellytä poikkeuslupaa (rauhalliset ohjausmenetelmät; aidat; passiiviset pelotteet; viestintä; varoitusmerkit; tehostettu siivous jne.). Myös vaikutukset Natura-alueeseen on arvioitava

Muuta

Hakemus on tullut vireille ennen uuden luonnonsuojelulain (9/2023) voimaan tuloa (1.6.2023) ja käsitelty sen 143 § mukaisesti aiemmin voimassa olleen luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisesti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 1 §, 5 §, 38 §, 39 §, 49 §, 64 §, 64 a §, 65 §

Luonnonsuojelulain (9/2023) 143 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 59 §

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Kirkkonummen kunta kirkkonummen.kunta@kirkkonummi.fi

Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry uusimaa@sl.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry info@tapiolary.com

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi

Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksu 150 €

Tämä asiakirja VARELY/3780/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3780/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 27.07.2023 07:32

Esittelijä Merimaa Kaisa 26.07.2023 15:10

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42069

Telefax: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.